

Osallistuva budjetointi - kuntalaiset mukaan päättämään varojen käytöstä Nurmijärvellä

LAHOPUUPUISTO – LUONNOLLINEN TILATAIDETEOS

Lahopuupuisto tuo uudenlaisen ja esteettisesti kiehtovan elementin kunnan virkistysalueisiin. Se yhdistää nykyaikaisen puistokulttuurin ja ihmisen luontosuhteen tilataideteokseksi, jossa korostuu luonnonkierto. Lahopuupuiston ideana on tarjota Nurmijärvellä aivan uudenlainen nähtävyys, joka yhdistää ja turvaa myös luonnon monimuotoisuudelle olosuhteet. Lahoavalla puunrungolla viihtyvät esimerkiksi erilaiset näyttävät käävät ja sienet. Myös monet mesipistiäiset ja näyttävät kovakuoriaiset tarvitsevat erityisesti lehtilahopuita lissääntymiseen.

Taidetta lahoamaan jäävissä puissa

- Taiteilija Sanna Karlsson-Sutisna / puistojen lahopuuveistokset, HKI 2003-07

Kuvat: Tuuli Ylikotila, Helsingin kaupunki

Lahopuun lisääminen keskustajamissa luo uudenlaisia elämyksiä asukkaille ja luonnonmukaista viihtyisyyttä virkistytymiseen. Lahopuupuisto ei tarkoita hoitamattomien ryteikköjen suosimista vaan se syntyy harkiten.

Lahoavia aineksia syntyy jättämällä kantoja, puun runkoja ja oksia maahan. Puun runkoa voi käyttää luontevasti istutusten tai käytävien rajaukseen. Lahopuun runkoihin voidaan esimerkiksi kaivertaa myös taideteoksia. Pensaikossa voi olla myös kanto aseteltuna

kauniisti tai maatuvia oksia kasana. Nämä rakenteet voivat olla luontevia puistomaisia elementtejä tai ne voidaan asettaa myös suunnitelmallisesti luonnon tilataideteokseksi.

Suomessa lahopuupuisto on toteutettu ainakin Helsingissä ja Porissa. Ulkomailla kaupungeissa monimuotoisuutta edistetään muun muassa jättämällä puumateriaalia maahan.

Esimerkiksi New Yorkin Central Parkista löytyy lahopuun koristeltu polku (Hallett Nature Sanctuary) ja Lontoossa puistojen tammipuujätteestä rakennettiin lahopuuaitoja, joilla suojeltiin tammihärän (kovakuoriainen) esiintymispaikka (Richmond Park).

Lahopuun käyttöä suomalaisessa maisemasuunnittelussa ovat nostaneet esille mm. Viher- ja ympäristörakentajat ry, Aalto yliopiston maisema-arkkitehtiosasto, sekä Suomen luonnonsuojeluliitto.

Kuva: Helsingin kaupunki/Tuuli Ylikotila, Munkkiniemen puisto

Toteutus

Lahopuupuiston rakennusmateriaalina hyödynnetään puistotoimen tai asukkaiden pihanhoitotöissä syntynyttä runko-, oksa- ja risujätettä sekä myös haketta. Erityisen tärkeää on, että lahopuupuistoa varten ei erikseen kaadeta puustoa vaan sen luomisessa hyödynnetään luonnollista kiertoa jotta idean ekologinen aspekti toteutuisi. Kunnan asukkaat voivat osallistua lahopuuston rakentamiseen tuomalla oksia ja risuja, jolloin puistoon syntyy henkilökohtainen side. Esimerkiksi lapsille ja nuorille voidaan toteuttaa lahopuupuistoon alue, johon voidaan rakentaa ötökkähotelli tai elämyspolku. Suunnitteluun osallistetaan asukkaat ja luontoyhdistykset.

Kulut

Materiaalina käytetään muun kunnan alueiden hoitotoimen ohessa syntyvää ainesta (rungot, oksat, risut ja hake), jolloin perustamiskulut voidaan minimoida. Lahopuupuisto voidaan myös sijoittaa paikkaan, jonka ympäristöstä saadaan helposti materiaalia. Kone- ja työkustannuksista vastaa Nurmijärven tekninen keskus.

Kuva: Tomas Palmgren

Esimerkkejä lahopuupuistoista ja -hankkeista:

<https://www.sll.fi/mita-sina-voit-tehda/omalla-pihalla/lahopuutarha>

<https://www2.pori.fi/tpk/puistotjametsat/puistot/viheralueet/kirjurinluoto/hanhipuisto/lahopuutarha.html>

<https://www.nokianuutiset.fi/uutiset/lahopuutarha-muuttuu-joka-vuosi-nokian-lukion-opiskelijat-seuraavat-eliolajien-elamaa-200563187/>

<https://koneensaatio.fi/lauttasaaren-kartanon-puistoon-lahopuutarha/>

New York: <http://www.centralparknyc.org/things-to-see-and-do/attractions/hallett-nature-sanctuary.html>

Lontoo: <https://www.royalparks.org.uk/parks/richmond-park/richmond-park-attractions/wildlife/stag-beetles>

3.4.2018 Nurmijärven Luonto ry